

2 0 2 4

EDUCATION

(Honours Core)

Paper : EDU-HC-2026

(Development of Education in India—I)

Full Marks : 80

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. Answer the following as directed : 1×10=10

তলত দিয়াবোৰৰ নিৰ্দেশানুযায়ী উত্তৰ দিয়া :

- (a) What is listening or Shravana method of Vedic education?

বৈদিক শিক্ষাৰ শুনা বা শ্ৰৱণ পদ্ধতি কি ?

- (b) Write the name of starting ceremony of Buddhist education.

বৌদ্ধ শিক্ষাৰ আৰম্ভণিৰ অনুষ্ঠানৰ নামটো লিখা।

- (c) "A single shelf of a good European library was worth the whole native literature of India and Arabia." Who said this statement?

“এটা ভাল ইউৰোপীয় পুথিভঁৰালৰ এথাক কিতাপৰ মূল্য ভাৰত আৰু আৰৱৰ সমগ্ৰ থলুৱা সাহিত্যৰ তুলনাত অধিক।” বাক্যশাৰী কোনে কৈছিল?

- (d) Which Act of the British Government granted rupees one lakh for education in India for the first time?

ব্ৰিটিছ চৰকাৰৰ কোনখন আইনে প্ৰথমবাৰৰ বাবে ভাৰতত শিক্ষাৰ বাবে এক লাখ টকা প্ৰদান কৰিছিল?

- (e) Mention any one objective of Wood's Despatch, 1854.

১৮৫৪ চনৰ উডৰ ঘোষণাপত্ৰৰ যি কোনো এটা উদ্দেশ্য উল্লেখ কৰা।

- (f) Which Commission gave the suggestion to divide the secondary level curriculum into Course-A and Course-B?

কোনখন আয়োগে মাধ্যমিক পৰ্যায়ৰ পাঠ্যক্ৰমক ক-ভাগ আৰু খ-ভাগত ভাগ কৰাৰ পৰামৰ্শ দিছিল?

- (g) What was the main objective of Gokhale's Bill?

গোখলেৰ বিলৰ মূল উদ্দেশ্য কি আছিল?

- (h) Who was the Chairman of the Calcutta University Commission, 1917?

১৯১৭ চনৰ কলিকতা বিশ্ববিদ্যালয় আয়োগৰ সভাপতি কোন আছিল?

- (i) The problem of 'wastage' and 'stagnation' in primary education in India was identified by _____ Committee.

(Fill in the blank)

ভাৰতৰ প্ৰাথমিক শিক্ষাত 'অপচয়' আৰু 'অনুন্নয়ন'ৰ সমস্যাটো _____ কমিটিয়ে চিনাক্ত কৰিছিল।

(খালী ঠাই পূৰণ কৰা)

- (j) What is the meaning of the term 'basic'?

'বুনিয়াদী' শব্দটোৰ অৰ্থ কি?

2. Answer the following questions briefly : $2 \times 5 = 10$

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ চমু উত্তৰ দিয়া :

- (a) What is Gurukula system?

গুৰুকুল ব্যৱস্থা কি?

- (b) Write briefly about the education of Royal Princesses according to Arthashastra of Kautilya.

কৌটিল্যৰ 'অৰ্থশাস্ত্ৰ' অনুসৰি ৰাজকুমাৰীসকলৰ শিক্ষাৰ বিষয়ে চমুকৈ লিখা।

(4)

- (c) Write briefly about the role of Namghar in mass education.

জনশিক্ষাত নামঘৰৰ ভূমিকাৰ বিষয়ে চমুকৈ লিখা।

- (d) Write any two suggestions of Wood's Despatch regarding training of teachers.

শিক্ষকৰ প্রশিক্ষণৰ ক্ষেত্ৰত উডৰ ঘোষণাপত্ৰৰ যি কোনো দুটা পৰামৰ্শ লিখা।

- (e) Write any two defects of Muslim education.

মুছলমান শিক্ষাৰ যি কোনো দুটা আসোঁৱাহ লিখা।

3. Write any four short notes on the following :

5×4=20

তলত দিয়াবোৰৰ যি কোনো চাৰিটাৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা :

- (a) Aims and objectives of Vedic education
বৈদিক শিক্ষাৰ লক্ষ্য আৰু উদ্দেশ্যবোৰ
- (b) Varanasi as an ancient centre of education
শিক্ষাৰ প্ৰাচীন কেন্দ্ৰ স্বৰূপে বাৰাণসী
- (c) Educational activities of missionaries in Assam
অসমত মিছনেৰীসকলৰ শৈক্ষিক কাৰ্যসমূহ

(5)

- (d) Downward filtration theory

নিম্নমুখী পৰিস্ৰাৱণ নীতি

- (e) Merits of the Calcutta University Commission

কলিকতা বিশ্ববিদ্যালয় আয়োগৰ সুবিধাবোৰ

- (f) The Assam Elementary Education Act, 1926

অসম প্ৰাথমিক শিক্ষা আইন, ১৯২৬

4. Answer any four of the following questions :

10×4=40

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো চাৰিটাৰ উত্তৰ দিয়া :

- (a) Compare the education system of Vedic period with present Indian education. 10
বৈদিক যুগৰ শিক্ষা ব্যৱস্থাৰ লগত বৰ্তমানৰ ভাৰতীয় শিক্ষাৰ তুলনা কৰা।
- (b) Critically analyze the Buddhist education system. 10
বৌদ্ধ শিক্ষা ব্যৱস্থাৰ সমালোচনাত্মক বিশ্লেষণ আগবঢ়োৱা।

(6)

- (c) What is the Charter Act of 1813? Why is this Act called as the foundation stone of modern education in India? 5+5=10

১৮১৩ চনৰ চাৰ্টাৰ আইন কি? এই আইনখনক কিয় ভাৰতবৰ্ষৰ আধুনিক শিক্ষাৰ ভেটি হিচাপে অভিহিত কৰা হয়?

- (d) Why is Wood's Despatch termed as 'Magna Carta' of Indian education? Write reasons. 10

উডৰ ঘোষণাপত্ৰক ভাৰতীয় শিক্ষাৰ 'মেগনাকাৰ্টা' বুলি কিয় কোৱা হয়? কাৰণ লিখা।

- (e) Critically analyze the suggestions of the Indian Education Commission, 1882. 10

১৮৮২ চনৰ ভাৰতীয় শিক্ষা আয়োগৰ পৰামৰ্শবোৰ সমালোচনাত্মকভাৱে বিশ্লেষণ কৰা।

- (f) "Lord Curzon has touched every branch of education and reformed them." Discuss this statement. 10

"শিক্ষাৰ প্ৰত্যেকটো দিশকে লৰ্ড কাৰ্জনে স্পৰ্শ কৰিছিল আৰু ইয়াৰ সংস্কাৰ সাধন কৰিছিল।" এই বাক্যশাৰী আলোচনা কৰা।

(7)

- (g) Why was Gokhale's Bill rejected? Briefly discuss the impact of Gokhale's Bill. 4+6=10

গোখলেৰ বিলখন কিয় অগ্ৰাহ্য কৰা হৈছিল? গোখলেৰ বিলৰ প্ৰভাৱ চমুকৈ আলোচনা কৰা।

- (h) Evaluate the recommendations of Hartog Committee for reforms of education. 10

শিক্ষাৰ পুনৰ গঠনৰ ক্ষেত্ৰত হাৰ্টগ কমিটিৰ পৰামৰ্শবোৰ মূল্যায়ন কৰা।

***